

STICHTING PYGMEEËN KLEINOOD

Burg. Elmersstraat 100 - 1655 KK Sijbekarspel
Bestuur: Ruud Muis, Hugo Verhoeff en Mertijn de Nooyer
Redactie: Eva Cortie

tel.: +31229590159
info@pygmee.nl
Postbank: **3 0 8 5 6**
ABN-Amro: **43.45.47.816**

NIEUWSBRIEF 16 November 2004

Oplage: 700

Van de redactie

De burgeroorlog in Congo is nog steeds niet voorbij. Er zijn veel troepen van de UN die de veiligheid controleren, maar het land is heel groot (50xNederland) en het is duidelijk dat zij niet op elke plaats naar wapens kunnen zoeken. Er bevinden zich nog veel wapens onder de bevolking. De politieke verhoudingen zijn erg instabiel, waarbij onbeschaamde manipulaties met pygmeeën niet worden geschuwd.



Pygmeeën zijn gekidnapt op 13 September en naar Kinshasa gebracht om ze ten overstaan van de pers te laten zeggen dat ze gelogen hebben over kannibalisme. Wie manipuleren er nu en vooral waarom? Kennelijk zijn er een aantal congoezen die politiek voordeel willen halen uit de ellende van de pygmeeën.

In onze ogen grove trucs om andere doelen te bereiken dan de verdediging van de mensenrechten van de pygmeeën. Kleinood heeft besloten zich daar verre van te houden en afstand te nemen van politieke intriges. Kleinood richt zich op daadwerkelijke, praktische en directe ondersteuning.

*De hulp in het diepe oerwoud is nog niet goed op gang gebracht. Ook de internationale organisaties hebben te kampen met de moeilijke bereikbaarheid. Ieder tracht daar verbetering in te krijgen, maar dat is niet eenvoudig. Ook zijn er veel tegenstrijdige belangen en dat vergt veel diplomatie. Begin dit jaar hebben we onze nek uitgestoken en zijn op pad gegaan, het **ITURIWOUDE** van Congo weer in. We wilden weten hoe het er nu uit ziet.*

ITURIWOUDETOCHT

Ruud en Eva kregen in december 2003 van de overheden en militairen toestemming om het Ituriwoud in te gaan. Dat was drie jaar lang geweigerd.

*We wilden een poging doen om de pygmee projecten in het woud te bezoeken en de oorlogsschade op te nemen. De 'wegen' of wat er voor door moet gaan, waren nog slechter begaanbaar dan voorheen, alleen met motoren was het mogelijk door de modder te komen. **Eva** –op de foto in geel regenpak-, is van Ezabo's motor afgestapt om een stuk te lopen, omdat hier de weg één glibberige modderpoel was. Ezabo, top verpleger A1, studeerde in 2002 cum laude af. Kleinood donateurs verzorgden toen zijn studiebeurs aan het Institute CME Nyankunde.*



Ook Achille (Kleinood-veldwerker en project-leider) en Moro (logistiek medewerker) vergezelden ons op deze tocht. Met 3 motoren volgepakt met bagage, brandstof en medicijnen

begonnen we aan 350 km oerwoudroute. Gemiddeld konden we een snelheid van net 7 km per uur halen. Samen bezochten we in die periode te voet meer dan 25 pygmeedorpen.



IDOHU

Na een barre tocht door de tropische regen en een onvoorziene overnachting bij het dorps hoofd van Bwana Sura, bereikten we de tweede dag Idohu, de eerste projectplaats. Op de pygmeeschool waren onderwijzers en leerlingen weer met de lessen begonnen. Op weg naar een van de pygmeedorpjes in de buurt, ontmoetten we vier pygmeëen met een vrouw op een draagstoel (foto pg 1.). Zij had – onderweg in het bos - een miskraam gehad, maar de placenta was achter gebleven. Ezabo vond een medische ingreep uiterst noodzakelijk, anders zou de vrouw dood bloeden.

Met hulp van de plaatselijke vroedvrouw was hij in staat om de moederkoek te verwijderen. In de door Kleinood gesteunde kliniek waren gelukkig daartoe enige faciliteiten aanwezig.

De vrouw kwam uit Zunguluku, een plaatsje 60 km

ten oosten van Idohu. De hele weg was ze gedragen door de 4 pygmeë-mannen. Ze hadden gehoord dat in Idohu een kliniek is die pygmeëen helpt. Dit is tekenend voor de moeite die pygmeëen moeten doen om toegang te krijgen tot medische zorg. Vaak worden zij geweigerd, of worden zij pas als laatste geholpen, hoe erg hun situatie ook is. De vrouw zou zeker zijn overleden als zij in het woud was gebleven, maar dank zij de mannen die haar naar Idohu brachten en dankzij het adequate, vakkundige optreden van Ezabo overleefde zij haar miskraam.

Hierboven ziet u de jonge pygmeë-vrouw, samen met Ezabo, de ochtend na de operatie weer rechtop in bed. Zij kreeg als aanmoediging een kikwembe, die als omslagdoek gebruikt wordt. Ook de pygmeë-mannen die zich zo zorgzaam hadden gedragen, mochten op de markt voedsel voor drie dagen inslaan voor het groepje. Ze wilden, met de vrouw, zo snel mogelijk weer aan de terugtocht beginnen. We waren blij dat we er op tijd bij waren en zijn trots op Ezabo.

Mt.Hoyo

Van Idohu naar Mt.Hoyo werd de weg niet beter, we ploegden ons voort. Op de viersprong was een eenheid soldaten gelegerd. Ze moesten alle papieren zien en het naadje van de kous weten over onze reis. Ze waren verbaasd 2 blanken te zien. Er was markt in het dorpje, zodat er een levendige drukte was. Dat gaf ons de gelegenheid te vragen naar Alobe, de Mt.Hoyo-pygmeë, die sinds 1990 zoveel voor ons werk betekende. Hij bleek met zijn familie over de berg gevlucht 30 km verderop naar het oosten. Een zoektocht naar hem en zijn familie was niet veilig. We weten niet of hij en zijn familie nog leven.

Komanda

In dit stadje zijn de vluchtelingen nog niet teruggekeerd, het plaatsje is nog erg leeg. Wel treffen we Azoro aan, die onze medische post bemande op de Mt.Hoyo. Hij is erg emotioneel en duidelijk getraumatiseerd door de oorlog. De rebellen hebben hem met de dood bedreigd en zijn schamele bezittingen afgepakt, de medische post is vernield. Hij wist, tot grote schrik van Ruud, te vertellen dat **Atiutu** was overleden door honger en gebrek aan medische verzorging. Atiutu was in 1990 als jong meisje door Ruud gevonden en in Nyankunde geopereerd aan een gevaarlijke abces (van 2 liter). Zij kreeg de kans haar leven op te bouwen. Tot eind 2003 lukte dat redelijk....ze moet eenzaam zijn gestorven, de familie was door de oorlog weggevlucht naar elders.....



Het ziekenhuis van Papa Kisangani was getroffen door mortieren en vertoonde tal van kogelgaten. Het dak van de kraamkliniek was er af geblazen. De zonnepanelen en de vaccin koelkast waren gestolen. Ruud en Ezabo staan verbijsterd en verslagen bij de rampzalige plek, waar sinds 1991 zoveel voor de pygmeeën werd gedaan. (zie blz 2) Papa Kisangani en zijn familie vluchtten naar Beni.



Bamande

Pygmeeprojectplaats Bamande had Ruud sinds 1999 niet meer gezien. De gebouwschade viel erg mee. Deuren, meubelen, boeken, apotheek, alles was opengebroken en gestolen. Het gebouw en de daken bleken nog wel in goede staat. De school was inmiddels bezet door bantu-vluchtelingen die uit de savane, o.a. uit Irumu, Bunia en Nyankunde kwamen. De pygmeeën vragen ons wat die 'vreemden' in hun school doen? We moeten het antwoord voorlopig schuldig blijven.

Mambasa

Verder door het woud richting Lolwa en Mambasa. Daar is eind 2002 veel gemoord en is de bevolking het bos in gevlucht. Daar bleken zij ook niet veilig en werden belaagd en beroofd van alle kleine bezittingen. We troffen gerepatrieerde pygmeeën in hun dorpjes aan. Enkele vrouwen toonden ons zwaar ondervoede baby's. Een nieuw fenomeen, dat we in 15 jaar nooit hebben gezien: pygmeeën kunnen altijd in het bos wel voedsel

vinden, dat kan eenzijdig voedsel zijn, b.v. met eiwit tekorten, maar dit duidt op **honger!** Vinger dunne armpjes en uitpuilende ogen. Het oerwoud is door de oorlog veranderd voor de pygmeeën.

Mobiel Medisch Pygme Team, MMPT

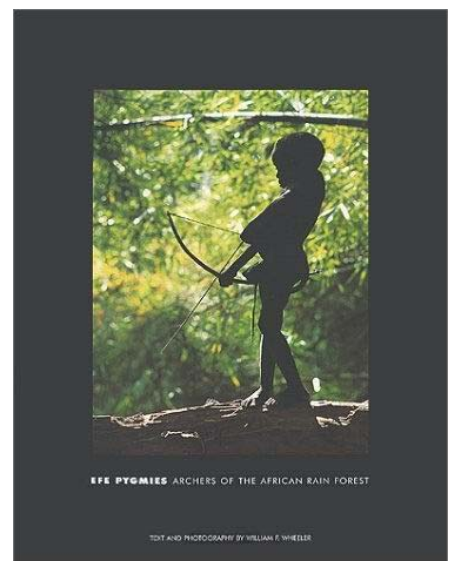
In de nabije toekomst zal een mobiel team geformeerd worden, dat directe medische hulp gaat verlenen aan de pygmeeën in het Ituriwoud. Ezabo en Achille gaan dat project leiden met ondersteuning van Prof. Dr. Ahuka (raad van bestuur PAP). Er zullen meerdere 125 cc off-the-road motoren nodig zijn, om elke maand diep het woud in te gaan, alsmede brandstof en salaris voor de medewerkers. Achille is een studie begonnen over pygmeeën om de culturele relatie tot de beoogde projecten beter te kunnen afstemmen. Kleinood heeft een 10-tal boeken en internationale pygmeeliteratuur naar Congo verstuurd. Ook volgde Achille in Goma een 5 daagse cursus bestuurskunde en management, een opleiding speciaal voor regionale NGO's.

Internationale Pygme-contacten

We hebben contact gelegd met William F. Wheeler, arts in Californië, die in 1996 een fotoreportage maakte van de pygmeeën in Ituriwoud. Zijn schitterende fotoboek (29x36cm) met 90 prachtige pygmeefotografen verscheen in 2000. We hebben een aantal nieuwe exemplaren van dit boek kunnen bemachtigen:

EFE, Archers of the African Rainforest

**Donateurs kunnen een uitgave bij ons bestellen.
Prijs € 45,- incl. verzendkosten.
Bij interesse: 0229 590159 of info@pygme.nl**



Dr. Williams heeft in de VS een Pygmeefonds, dat door de onveilige situatie ongebruikt blijft. Hij verzocht ons hem te helpen die middelen naar het ziekenhuis van Akokoro te krijgen,

zodat het bij de pygmeëen terecht komt. We doen ons best, met onze mensen in Congo, om dit uit te zoeken.

Ook hebben we regelmatig contact met Japanse antropologen –o.a. met Prof.Dr.Mitsuo Ichikawa, van de Universiteit Kyoto- die veel onderzoek heeft gedaan naar de levensomstandigheden en cultuurvormen van Ituri pygmeëen. Zijn kennis over hun cultuur en gewoontes hebben we nodig om hulpactiviteiten goed uit te voeren, waarbij we uitgaan van activiteiten met respect voor en kennis van de bijzondere en unieke cultuur van de pygmeëen. Kortom ontwikkeling en integratie maar zonder assimilatie.

Pater Franko

Voor het medische project van Williams in Akokoro, probeert pater Franko informatie te verzamelen over de huidige situatie in het hospitaal. Pater Franko is in het woud te bereiken per email, maar zit vaak op de motor om zijn ORA school projecten te begeleiden.

ORA is een leermethode, direct toegespitst op de eerste drie lagere schooljaren van pygmeekinderen. De onderwijzers geven les in de eigen taal van de pygmeëen. Het is een visueel leer systeem, dat is ontwikkeld in Kameroun. In de toekomst gaat Kleinood de pygmeë schoolkinderen op veel plaatsen in het Ituriwoud verzorgen met medische hulp. Hiervoor is vanzelfsprekend het **Mobiel Medisch Pygmeë Team** onontbeerlijk.



In Memoriam MAKURU

De eerste coördinator van PAP (1995-2001), Mr Makuru is na een lange moeizame vluchtweg van Bunia/DR Congo naar Rwanda, in een vluchtelingenkamp overleden. Hij is 38 jaar geworden en laat zijn vrouw Bea eenzaam achter. Makuru leed in 2000 aan een snelgroeiende hersentumor. We hebben hem laten opereren in Nairobi/Kenya. Hij leek de eerste tijd op te knappen, maar had veel medicijnen nodig. Na 2002 ging zijn toestand verder achteruit. Hij werd blind. De vlucht naar Rwanda is te veel voor hem gebleken. Makuru was een intelligente en allerbeminnelijkste man met een groot hart voor de pygmeëen. Wij, en de pygmeëen vooral, missen hem daarom heel erg. Hij was een "rafiki muzuri", een ware vriend!

Scholieren in Nederland

Via de website www.pygme.nl kwamen dit jaar een 15-tal verzoeken binnen van scholieren en studenten om informatie over de pygmeëen, dat kunnen ze vaak op internet niet vinden. Dat hebben we met plezier gedaan, zodat zij hun studie en/of scriptie konden schrijven. Vaak mailen ze daarna hun resultaat.



Sponsoring Nieuwsbrief 16

Sponsoring van **ECN** (Energie Onderzoek Centrum te Petten) heeft het weer mogelijk gemaakt om de Nieuwsbrief te drukken en te verzenden.

**Voor laatste nieuws, kijk op: www.pygme.nl
HELPT DE PYGMEEN EN STEUN HET
Mobiel Medisch Pygmeë Team**

**Donateurs = draagvlak Kleinood in de samenleving
Stort uw bijdrage op Bank#: 3 0 8 5 6
Pygmeëen Kleinood, Sijbekarspel**